

CORK 2.0

Deklarace

“Za lepší život ve
venkovských oblastech”

“Za lepší život ve venkovských oblastech”

Motivy

My, kteří jsem se sešli ve dnech 5. a 6. září 2016 v irském Corku

- Vycházejíce** z prohlášení z Corku z roku 1996 nazvaného Životaschopný venkov, které připravili účastníci evropské konference o rozvoji venkova v irském Corku;
- S ohledem na** klíčovou úlohu venkovských oblastí a společenství při realizaci cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje a dále závěrů 21. výroční konference smluvních stran (COP 21) Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC);
- Vědomi si** ekonomické, environmentální a sociální rozmanitosti, jež je charakteristickým znakem evropského venkova, který je domovem více než poloviny obyvatel EU a zabírá více než tři čtvrtiny jejího území, a také důležitosti venkovských oblastí při zachování různorodé přírodní i kulturní krajiny a kulturního dědictví Evropy;
- Přesvědčení,** že městské aglomerace a venkovské oblasti a jejich obyvatelé požívají sice různých, avšak vzájemně se doplňujících výhod, a že lepší vztahy a partnerství mezi nimi jsou důležitými předpoklady pro hospodářskou životaschopnost, environmentální výkonnost a sociální soudržnost Unie jako celku;
- Přesvědčení,** o významu venkovských zdrojů schopných nabídnout udržitelná řešení současných i budoucích společenských výzev, které se týkají všech občanů Unie, jako je zajištění bezpečného a udržitelného poskytování kvalitních potravin, rozvoj oběhového hospodářství, rozšíření biohospodářství, podpora účinného využívání zdrojů, boj proti změně klimatu a snížení závislosti na fosilních palivech;
- V očekávání,** že venkovské hospodářství a venkovské podniky budou ve stále větší míře záviset na digitalizaci a přílivu vzdělaných pracovníků, kteří co nejlépe využijí digitální transformaci a podpoří udržitelným způsobem zemědělskou produkci;
- Přesvědčení,** že hospodářský růst a udržitelnost se nevylučují a mohou najít podporu v inovacích, ke kterým musí mít přístup venkovští podnikatelé, zemědělci i lesníci, které se mohou týkat technologií, postupů, procesů, sociálních a organizačních otázek a jež by měly být zaměřené na výzkum nebo interaktivní přístupy zdola nahoru;

Znepokojeni	vyliďňováním venkova a odlivem mladých lidí a nutností zajistit, aby venkovské oblasti a komunity (krajina, zemědělské podniky, vesnice a malá města) byly i nadále vhodným místem pro život i práci, a to zlepšováním přístupu ke službám a možnostem pro obyvatele venkova a podporou podnikání v tradičních oblastech venkovské ekonomiky i nových odvětvích hospodářství;
Přesvědčení,	že odvětví zemědělství a lesnictví jsou i nadále velmi důležitá pro hospodářství Unie a že s nimi souvisící hodnotové řetězce jsou motorem hospodářského růstu vedoucího k vytváření pracovních míst a zajištění obživy desítkám milionů Evropanů zejména ve venkovských oblastech, kde často nelze pracovní místa přemístit jinam;
Vědomi si	úlohy zemědělství a lesnictví při formování krajiny a významu zemědělců a lesníků jako „správců“ venkova a hlavních poskytovatelů environmentálních veřejných statků a služeb týkajících se biologické rozmanitosti, půdy, vody a oblasti klimatu;
Majíce na paměti	potřebu silné teritoriální orientace společné zemědělské politiky, jež doplňuje ostatní politiky EU a zaměřuje se na dosažení příslušných výsledků pro obyvatele venkova a společnost jako celek;
Odhodlání	posílit integraci místních iniciativ a budování kapacit na venkově do tvorby hlavních politik EU, zejména prostřednictvím přístupu zdola nahoru v oblasti místního rozvoje, jako je např. iniciativa LEADER či komunitně vedený místní rozvoj;
Odhodlání	zajistit účast subjektů zapojených do rozvoje venkova a dalších zúčastněných stran v souladu s evropským kodexem chování pro partnerskou spolupráci;
S ohledem na	stanovisko Výboru regionů ohledně inovací a modernizace venkovského hospodářství, stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru, co se týče programů rozvoje venkova, jakož i na cenné postřehy ostatních zainteresovaných skupin ohledně vyhlídek na rozvoj zemědělství a venkova;
Věříce,	že konstruktivní společná zemědělská politika a politika rozvoje venkova s propracovaným strategickým přístupem je klíčovým nástrojem ke splnění priorit EU;
Odhodlání	řídít se zásadou subsidiarity a zajistit zjednodušení a transparentnost při tvorbě politik;

Politické směry

My, účastníci evropské konference o rozvoji venkova Cork 2.0 prohlašujeme, že inovativní a integrovaná a udržitelná venkovská a zemědělská politika podporující začleňování by se v Evropské unii měla řídit těmito deseti politickými směry:

Bod 1:

Podpora prosperity ve venkovských oblastech

Měl by být lépe oceněn potenciál venkova přinášet inovativní, inkluzivní a udržitelná řešení současných i budoucích společenských výzev, jako je ekonomická prosperita, bezpečnost potravin, změna klimatu, účinné využívání zdrojů, sociální začleňování a integrace migrantů. Venkovský kontrolní mechanismus by měl zajistit, aby tyto otázky byly součástí politik a strategií EU. Venkovské a zemědělské politiky by měly vycházet

z identity a dynamiky venkovských oblastí, a to prostřednictvím integrovaných strategií a využíváním víceoborového přístupu. Měly by podporovat diverzifikaci a podporovat podnikání, investice, inovace a tvorbu pracovních míst. Tyto politiky by také měly posílit identitu a zlepšit udržitelnost venkova, sociální začleňování a místní rozvoj, jakož i odolnost zemědělských podniků a venkovských komunit.

Bod 2:

Posílení hodnotových řetězců venkova

Politiky Unie by se měly zaměřit na integrované přístupy k rozvoji a posílení hodnotových řetězců venkova a místních výrobních sítí. Měly by odrážet nové obchodní příležitosti pro zemědělství, lesnictví a venkovské podniky týkající se oběhového hospodářství a zelené ekonomiky bez fosilních paliv. Musí rovněž reagovat na rostoucí obavy spotřebitelů ohledně kvality výrobků a

výrobních procesů, jakož i na zvýšenou poptávku po zdravých potravinách. Politiky musí podporovat nové přístupy k horizontální i vertikální integraci, která zajišťuje rovné a transparentní smluvní vztahy v dodavatelském řetězci a právní možnosti pro pořádání kolektivních akcí zemědělců. Zemědělci by měli mít k dispozici účinné nástroje na řízení rizik.

Bod 3:

Investice do rentability a životaschopnosti venkova

Unijní podpora investic do venkovských oblastí by se měla zaměřit na vytváření přidané hodnoty pro společnost. Investice do rozvoje podniků, veřejných i soukromých služeb, základní

infrastruktury a budování kapacit by měly přispívat ke společným cílům EU, zejména co se týče tvorby pracovních míst a udržitelného zeleného růstu. Měly by rovněž umožnit samostatné

iniciativy na podporu konkurenceschopného a diverzifikovaného zemědělství a venkovské ekonomiky. Zvláštní pozornost je třeba věnovat odstranění digitální propasti a rozvoji potenciálu, který nabízí konektivita a digitalizace venkovských oblastí. Politiky v této oblasti by měly podporovat kvalitu života na venkově, odpovídat nárokům venkovské mládeže po

různorodé a dobře placené práci a také usnadnit generační výměnu. Musí se usilovat o zvýšení dosahu, působnosti a mobilizace finančních prostředků prostřednictvím inovativních finančních nástrojů. Podpora Unie by měla upevnit vazby mezi venkovem a městem a sladit udržitelný rozvoj jak venkovských, tak městských oblastí.

Bod 4: Zachování venkovského prostředí

Klíčovou úlohu ve vztahu mezi lidmi a životním prostředím hraje obhospodařování půdy. Politiky v této oblasti musí podporovat vytváření environmentálních veřejných statků, včetně zachování přírodního a kulturního dědictví Evropy. Patří sem velká rozmanitost stanovišť volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a udržování krajiny v dobrém stavu, která do velké míry závisí na zemědělských a lesnických

systémech. Opatření, jež zaručí způsoby odměňování environmentálních veřejných statků a služeb, by měla odrážet různorodost místních podmínek. Skutečná hodnota venkovského prostředí představuje přínos pro místní hospodářský rozvoj, ekoturistiku, zdravý životní styl, kvalitu a označování potravin, jakož i pro propagaci venkova k rekreačním účelům.

Bod 5: Řízení přírodních zdrojů

Zvýšený tlak na přírodní zdroje plynoucí z rostoucí poptávky po potravinách, krmivu, vlákenných surovinách a biologickém materiálu je třeba koordinovaně řešit prostřednictvím meziodvětvové politiky. Tím by se mělo zajistit udržitelné hospodaření s přírodními zdroji, jako je voda, půda a biologická rozmanitost, které představují samotné prostředky zemědělské a lesnické produkce. Je třeba zastavit ztrátu genetické rozmanitosti a zajistit zachování a udržitelné využívání rostlinných a živočišných

genetických zdrojů prostřednictvím vhodných veřejných i soukromých opatření. Je nutné rozvíjet a prosazovat inovativní, vědecky podložená řešení, která umožní vyrábět více s menším množstvím zdrojů a která zajistí, aby přírodní zdroje byly k dispozici i pro budoucí generace. Pro zavádění dobře koncipovaných systémů hospodaření s půdou je třeba vypracovat účinné způsoby předávání znalostí a poradenství a poskytovat příslušnou podporu.

Bod 6:

Podpora opatření v oblasti změny klimatu

Vzhledem k tomu, že je nezbytně nutné problém změny klimatu řešit jak ve venkovských, tak městských oblastech, musí se podpora zaměřit na provádění účinných strategií v oblasti zmírňování této změny a přizpůsobování se jí. Značný prostor existuje v zachycování a ukládání uhlíku ve venkovských oblastech. Opatření však musí jít nad rámec těchto řešení a měla by také podporovat řádné řízení živin a chovu

hospodářských zvířat. Zemědělci a lesníci by měli být vybízeni, aby poskytovali služby v oblasti změny klimatu a zapojili se do úsilí k přizpůsobení se této změně. Potenciál venkovských oblastí pro výrobu udržitelné obnovitelné energie a biomateriálů by se měl rozvíjet pomocí vhodných investičních programů. Pozornost by se měla věnovat dalšímu rozvoji oběhového hospodářství a také kaskádovému využívání biomateriálů.

Bod 7:

Podpora znalostí a inovací

Venkovská společenství se musí podílet na znalostní ekonomice, aby mohla plně využít pokroku dosaženého ve výzkumu a vývoji. Venkovské podniky všech typů a velikostí (včetně zemědělců a lesníků) musí mít přístup k náležitým technologiím, nejmodernějšímu připojení k internetu a také k novým nástrojům řízení s cílem dosáhnout hospodářských, sociálních a environmentálních přínosů. Pro rozvoj potřebných dovedností je zásadní silnější politické zaměření na sociální inovace, učení, vzdělávání, poradenství

a odbornou přípravu. To by mělo být doprovázeno posílením vzájemné výměny, vytvářením sítí a spoluprací mezi zemědělci a venkovskými podniky. Potřeby venkovských oblastí a jejich příspěvky by měly být jasně reflektovány ve výzkumném programu členských zemí. Zástupci průmyslu, výzkumní pracovníci, odborníci, vzdělávací subjekty, občanská společnost a veřejné orgány musí těsně spolupracovat s cílem lépe využívat a sdílet příležitosti vyplývající z vědecko-technického pokroku.

Bod 8:

Lepší správa ve venkovských oblastech

V případě potřeby je třeba poskytováním technické pomoci a odborné přípravy, spolupráce a vytváření sítí zvýšit správní kapacitu a účinnost regionálních a místních samospráv a komunitních skupin. Na základě úspěchu iniciativy LEADER a evropského inovačního partnerství pro oblast zemědělství by se měly rozjet iniciativy na místní úrovni založené na přístupu zdola nahoru, tak aby se mohl mobilizovat potenciál venkova. Struktura SZP musí vycházet ze společného strategického a programového rámce, díky kterému se

všechny intervence zaměří na přesně vymezené hospodářské, sociální a environmentální cíle. Tento přístup by měl odrážet potřeby a očekávání příslušných území a měl by dodržovat zásadu partnerství. Působnost, rozsah a mobilizace finančních prostředků musí být zintenzivněna prostřednictvím širšího rozvoje a využívání finančních nástrojů. Venkovské a zemědělské politiky musí v rámci vnitrostátních a regionálních strategií spolupracovat, vzájemně se doplňovat a být soudržné s ostatními politikami.

Bod 9:

Podpora provádění a zjednodušení politik

Flexibilita a lepší zacílení při navrhování a provádění politik je sice nezbytné, nesmí však vést ke zbytečné složitosti. Prioritou jsou iniciativy zaměřené na obnovu a budování důvěry zúčastněných stran. Je nezbytné dále zjednodušit regulační rámec společné zemědělské politiky a její provádění. Kromě toho je třeba vytvořit inteligentní administrativní nástroje a postupy tak, aby se snížila administrativní zátěž pro

příjemce i státní a regionální správní orgány. Důležitá je přiměřenost požadavků a sankcí. Vysokou prioritu musí mít zavedení elektronické správy při řízení programů podpory a široké použití možnosti zjednodušených nákladů. Je nezbytné posílit zásadu subsidiarity a proporcionality v rámci sdíleného řízení finančních prostředků a jejich kontrolních systémů.

Bod 10:

Zlepšení výkonnosti a odpovědnosti

Politiky musí být zodpovědné a vhodné pro daný účel. Na veřejnou podporu zemědělství a venkovských oblastí se musí vztahovat důvěryhodný systém monitorování a hodnocení. Ten by se měl zabývat přínosy akcí a efektivností nákladů a posuzovat výsledky podle politických

cílů. Zúčastněné strany musí získat větší úlohu při posuzování výkonnosti prostřednictvím vzájemného učení a hodnocení výkonu. Občané a daňoví poplatníci očekávají, že budou o výsledcích a úspěších této politiky informováni. Toto očekávání musí být naplněno.

Závěr

My, účastníci 2. evropské konference o rozvoji venkova v Corku naléhavě vyzýváme tvůrce politik Evropské unie, aby:

- lépe informovali veřejnost o možnostech venkovských oblastí a zdrojů a reagovali na širokou škálu hospodářských, sociálních a environmentálních výzev a příležitostí ve prospěch všech evropských občanů;
- investovali do identity venkovských komunit, potenciálu pro růst venkovských oblastí a do jejich zatraktivnění, aby tam lidé mohli v různých fázích svého života žít a pracovat;
- navázali na tento impuls a pokračovali v rozvoji zemědělské a venkovské politiky směrem k jednoduchému a pružnému přístupu zaměřenému na výsledky a založenému na partnerství, který odráží nejen cíle Unie, ale rovněž potřeby a ambice obyčejných lidí;
- systematicky přezkoumávali ostatní makroekonomické a odvětvové politiky přes objektiv venkova, brali v úvahu možné i skutečné dopady a důsledky pro zaměstnanost, hospodářský růst a perspektivy rozvoje venkova, sociální blahobyt a kvalitu životního prostředí ve venkovských oblastech a společenstvích;
- podpořili tento desetibodový program a začlenili jeho vizi a směry do budoucího rozvoje politiky.